

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІКАРСЬКА ТА АНАЛІТИЧНА ТОКСИКОЛОГІЯ» В НАЦІОНАЛЬНОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Баюрка С.В., Карпушина С.А., Полуян С.М., Погосян О.Г.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. «Лікарська та аналітична токсикологія» – це обов’язкова, професійно орієнтована, комплексна дисципліна у системі вищої фармацевтичної освіти. Вона поєднує формування у фахівця з фармації компетенцій з лікарської токсикології та хіміко-токсикологічного аналізу (ХТА), які асоціюються, відповідно, з дисциплінами медико-біологічного та хімічного профілів.

Мета дослідження. Дослідити найбільш ефективні форми викладання комплексної дисципліни, якою є лікарська та аналітична токсикологія, для формування у майбутнього фахівця компетенцій з клінічної і аналітичної токсикології, які передбачені ОКХ спеціаліста за напрямом «Фармація».

Матеріали та методи. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 165 годин (5,5 кредитів ЄКТС) для студентів спеціальності «Фармація», з них лекцій – 23 години, практичні заняття – 64 години, самостійна робота – 78 годин.

Результати. Структурно-логічна схема вивчення тем: визначення комплексу токсикометричних і токсикокінетичних параметрів, що характеризують ступінь токсичності і небезпеки вживання лікарських препаратів; вивчення механізмів їх токсичної дії та симптомів інтоксикації (токсикодинаміка); вивчення розподілу в органах і тканинах, біотрансформації і виведення ліків (токсикокінетика); визначення методів лікування та профілактики отруєнь ліками; ХТА ліків та інших ксенобіотиків. Інструментом для вивчення токсикокінетики та токсикодинаміки ліків, а також аналітичної діагностики гострих та летальних отруєнь ними, є ХТА, який включає комплекс методів з пробопідготовки, виявлення, ідентифікації та визначення токсикантів. Таким чином, вказана дисципліна сприяє формуванню у студентів комплексу знань щодо причинно-наслідкового зв’язку між фактом дії ліків і розвитком токсичного ефекту, а також набуттю практичних навичок з методів дослідження об’єктів біологічного походження на вміст лікарських речовин та широкого кола інших токсикантів.

Висновки. При викладанні дисципліни «Лікарська та аналітична токсикологія» реалізується міждисциплінарний підхід, що сприяє підвищенню якості підготовки фахівців з фармації для професійної діяльності у судово-токсикологічній і наркологічній експертизах та в клінічній токсикології.